

Komponenta 4

OSIGURANJE KVALITETE PROGRAMA OSPOSOBLJAVANJA I PRUŽATELJA USLUGA

Projektni partner

Aarhus Technical College

Denmark

Projekt financira
Europska Unija

Izradu ovog izvješća potpomogla je Europska unija.
Za sadržaj ovog izvješća odgovoran je konzorcij Aarhus Technical College Denmark,
University of Jyvaskyla Finland, PEM Germany and EPRD Poland.
Sadržaj ne odražava nužno stajalište Europske unije.

Pilot-program osposobljavanja za jednostavna zanimanja

Uvod u pilot-programe osposobljavanja za jednostavna zanimanja

U ovom dokumentu predstavljeni su pilot-programi osposobljavanja za jednostavna zanimanja. Programe su osmislili članovi sektorskih radnih skupina u sklopu 4. komponente projekta Obrazovanje odraslih, financiranog iz CARDS programa Europske unije.

U ovom dijelu CD-a CARDS 2004 Obrazovanje odraslih, uz pregled pilot-programa osposobljavanja i prezentaciju rada komponente 4, također se nalaze:

opis programa za sva četiri sektora te pilot-moduli na hrvatskom jeziku (specifikacije za zapošljavanje, specifikacije učenja i procjene) koje su osmislili članovi sektorskih radnih skupina.

Pregled

Komponenta 4 usredotočila se na postavljanje temelja za izgradnju općeg pristupa kvaliteti. To je učinjeno:

- razvijanjem koherentnog i konzistentnog pristupa razvijanju programa osposobljavanja za jednostavna zanimanja,
- predlaganjem poboljšanja sustava verifikacije/akreditacije,
- uspostavljanjem prvog skupa kriterija za osiguranje kvalitete obrazovanja odraslih,
- osmišljavanjem prve verzije priručnika za stručne nadzornike kroz početno osposobljavanje; priručnik i upute koristili bi se za pripremu, provedbu i izvješćivanje o provedbi stručnog nadzora pružateljima usluga obrazovanja odraslih.

Cjelokupni rezultati komponente 4 predstavljeni su u dokumentu: Prijedlog poboljšanja sustava osiguranja kvalitete u obrazovanju odraslih u Hrvatskoj: Kvaliteta i akreditiranje programa osposobljavanja za jednostavna zanimanja.

Kratki programi osposobljavanja za jednostavna zanimanja imaju sljedeće karakteristike:

Status svjedodžbe (certifikata): Propisuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (na temelju verificiranog programa).

Trajanje programa osposobljavanja: Minimalno 120 sati, kako je definirano pravilnicima (podzakonskim propisima).

Ciljna skupina: Nezaposlene osobe, zaposlenici koji moraju poboljšati svoje vještine.

Pružatelji osposobljavanja: Uglavnom obrtničke i srednje strukovne škole te pučka otvorena učilišta.

Financiranje: Razni izvori financiranja poput: Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, poslodavaca i samih polaznika.

Radna skupina izradila je pilot-metodologiju za razvijanje i osmišljavanje programa osposobljavanja. Zamisao je da oni moraju biti u skladu s budućim Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom. Programi osposobljavanja temelje se na kompetencijama i navode ishode učenja koje bi polaznik morao ostvariti po završetku programa osposobljavanja. Daljnja je namjera u takvom osmišljavanju programa postaviti temelj za njihovu daljnju transformaciju u kvalifikacije koje se također mogu stjecati na osnovi kreditnih bodova, uključujući i priznavanje prethodnog iskustvenog učenja.

Primjenom usvojenog pristupa komponenta pruža više od seta ishoda učenja koje zahtijeva opis projektnih aktivnosti (Terms of Reference). Osmišljeni su metodologija i format za prezentaciju programa. Metodologija uključuje strukturu programa za osnovne i specijalizirane module (izborne i obvezne).

Metodologiju treba testirati i usvojiti, nakon čega bi se mogla koristiti za osmišljavanje svih programa i modula čime bi se osigurala bolja razina postojanosti i koherentnosti programa osposobljavanja.

Metodologija

Metodologija obuhvaća četiri elementa navedena u dodacima cjelokupnom prijedlogu:

1. opis programa;
2. specifikaciju za zapošljavanje (tražene kompetencije);
3. specifikaciju za učenje: sadrži ishode učenja koje polaznik mora biti u stanju pokazati kao rezultat osposobljavanja u pogledu vještina i znanja. Navode se i neke smjernice o potrebnim resursima;
4. specifikaciju procjene i smjernice.

Opis programa

Cilj je da svi programi budu predstavljeni na isti način kako bi svi pružatelji osposobljavanja pružali identične kategorije informacija za poslodavce i potencijalne polaznike o:

- razini i tipu programa,
- tipičnim polaznicima,
- uvjetima upisa i mogućem napredovanju,
- mogućim područjima zapošljavanja,
- poslodavcima s kojima su se obavile konzultacije,
- strukturi programa (osnovnim i specijaliziranim modulima te jesu li obvezni ili izborni),
- bilješki o odobravanju akreditacije.

Specifikacija za zapošljavanje i specifikacija učenja

Specifikacija za zapošljavanje definira prije svega kompetencije jednostavnog zanimanja za koje se očekuje da ih je polaznik u stanju pokazati kao rezultat razdoblja učenja. Predstavljene su kao ishodi učenja, a čine popis radnji koje svaki zaposleni radnik u tom jednostavnom zanimanju mora biti u stanju uspješno provesti. Specifikacija učenja definirana je pomoću potrebnih vještina i znanja. Također je dan indikativni popis resursa koji će biti potrebni provoditeljima osposobljavanja (oprema, materijali, ljudski resursi, materijali za osposobljavanje i nastavna pomagala).

Specifikacija procjene

Ova specifikacija uključuje tri dijela:

- kriterije izvedbe: oni su vodič za pružatelje osposobljavanja te omogućavaju polaznicima da znaju što se od njih očekuje;
- tipove dokaza koje se mogu procijeniti;
- smjernice procjene za procjenitelje.

Sljedeći sektori i područja zapošljavanja odabrani su kao najprikladniji za osmišljavanje pilot-programa osposobljavanja jer najbolje odgovaraju specifičnim potrebama tržišta rada.

Poljoprivreda	Poljoprivredni radnik: osnovni moduli + tri područja zapošljavanja: uzgoj bobičastog voća, uzgajanje voća i povrća, prodaja voća i povrća
Graditeljstvo	Jednostavna zanimanja u graditeljstvu: osnovni moduli + osnove organizacije gradilišta, zidanje, tesarski radovi, betoniranje i armiranje
Zdravstvena i socijalna skrb	Osposobljavanje za jednostavne poslove njege: osnovni moduli + njega i igra s djecom, njega i razonoda za starije osobe i osobe s posebnim potrebama
Turizam i ugostiteljstvo	Pomoćni konobar: osnovni i specijalizirani moduli

Lista osmišljenih pilot-programa:

Sektor	Broj modula s ishodima učenja	Popis osmišljenih pilot-modula
Poljoprivreda	11	Osnove agrotehnike Osnove njege i zaštite biljaka Komunikacija Zaštita na radu Prodaja poljoprivrednih proizvoda Aranžiranje cvijeća Proizvodnja cvijeća Održavanje okućnice Morfolologija i razmnožavanje bobičastog voća Berba i pakiranje povrća Proizvodnja povrća
Graditeljstvo	4	3.1. Mjere zaštite na radu i očuvanje zdravlja u graditeljstvu 4.1. Jednostavni građevinski radovi 4.2. Građevinski radovi čišćenja 4.5. Jednostavni tesarski radovi

Zdravstvena i socijalna skrb	6	Higijena i zaštita Osnove komunikacije i računalstva Prehrana korisnika Djeca jasličke i vrtičke dobi Osobe s posebnim potrebama Starije i nemoćne osobe
Turizam i ugostiteljstvo	4	Poslovna komunikacija Sigurnost i zaštita na radu Posluživanje jednostavnih jela i pića Strani jezici

Sljedeći koraci

2009.

- Preispitati metodologiju i provesti izmjene potrebne za prvo pilotiranje;
- Testirati pilot-programe osposobljavanja u srednjim školama i pučkim otvorenim učilištima koja su sudjelovala u radnim skupinama;
- Testirati te iste programe u drugim srednjim školama i pučkim otvorenim učilištima koji već pružaju osposobljavanje za relevantne sektore;
- Razviti više pilot-programa za više sektora i zanimanja.

2010.

- Izmijeniti pilot-programe osposobljavanja na temelju testiranja te provesti promjene tamo gdje je potrebno kako bi se dovršila metodologija i programi za međurazdoblje;
- Započeti osposobljavati pružatelje usluga osposobljavanja da koriste novu metodologiju;
- Uspostaviti bazu podataka za programe;
- Proširiti metodologiju i na druge ključne sektore – ustanoviti radne skupine koje bi započele s osmišljavanjem i razvijanjem programa osposobljavanja;
- Pružatelji usluga osposobljavanja provode programe kako bi se testirala metodologija.

2011. – 2012.

- Provedi se praćenje programa osposobljavanja i metodologije;
- Provedi se razvijanje baze podataka s programima.

Članovi radne skupine

Članovi sektorskih radnih skupina koji su osmislili metodologiju i razvili pilot-programe osposobljavanja za jednostavna zanimanja:

SEKTOR	IME	USTANOVA
Poljoprivreda	Vlado Prskalo	Srednja škola Matije Antuna Reljkovića
	Klara Šćuka	Srednja škola Matije Antuna Reljkovića
	Ljerka Klarić	Poljoprivredna i veterinarska škola Arboretum Opeka, Vinica
	Kristijan Franin	Poljoprivredna, prehrambena i veterinarska srednja škola „Stanko Ožanić“, Zadar
Graditeljstvo	Gordana Drljević	Agencija za strukovno obrazovanje
	Zlatko Barl	Građevinska tvrtka „Tehnika“
	Zlatko Prosinečki	Građevinski obrt
	Đurđa Plavljančić	Građevinska škola Čakovec
Zdravstvena i socijalna skrb	Franjo Galeković	Agencija za obrazovanje odraslih
	Anne-Marie Popović	Agencija za obrazovanje odraslih
	Ana Laća	Obrtnička škola za osobne usluge
	Jasenska Raos	Srednja strukovna škola „Božena Plazzeriano“, Varaždin
Turizam i ugostiteljstvo	Ksenija Beljan	Hotelijersko–turistička škola, Opatija
	Damjan Miletić	Ugostiteljska škola, Opatija
	Vlado Luburić	Umirovljen (Agencija za strukovno obrazovanje)
	Mirjana Sliwa	Umirovljena (Pučko otvoreno učilište Zagreb)